

– I de danske politiske partier er der naturligvis interesse for, hvem der vælges som færøske repræsentanter ved folketingsvalget. Ikke fordi tinget synes at få en sammensætning, der gør mandaterne afgørende, men fordi valget på Færøerne normalt tolkes som en begivenhed, der viser styrkeforholdene i færøsk politik

Af Hans Engell
Adm. chefredaktør
Ekstra Bladet

Få dage før folketingsvalget i Danmark ligner statsminister Anders Fogh Rasmussen en sikker vinder. Meningsmålingerne giver ham solidt flertal sammen med konservative og Dansk Folkeparti. Mogens Lykketoft har kæmpet en sej kamp for at bringe socialdemokraterne ud af det, der kunne ligne en katastrofe. Det har været en ensom kamp - hverken S-folketingsgruppen, fagbevægelsen eller partiets organisation har givet ham nævneværdig støtte. Det er åbenlyst, at Venstre har langt flere millioner til at føre valgkamp for end socialdemokraterne - hvilket præger både medie- og plakadbilledet.

Den politiske dagsorden under valgkampen har først og fremmest været dikteret af de to hovedpersoner. Mens Anders Fogh kan satse på den personlige popularitet, han nyder hos vælgerne, har Lykketoft bestræbt sig på at trække de politiske forskelle mellem V og S tydeligt op. Skat, udlændinge, ældrepleje, arbejdsløshed og folkeskole har været hovedemnerne, og de store konfrontationer mellem Fogh og Lykketoft har trukket mellem en

og to millioner TV-seere, mens andre kandidater har haft meget svært ved at slå igennem i valgkampen - og ikke mindst i mediebilledet.

For menige folketingsmedlemmer passer primært deres hjemlige valgkredse - og det gælder uanset, om de er valgt i Danmark eller på Færøerne. I de danske politiske partier er der naturligvis interesse for, hvem der vælges som færøske repræsentanter ved folketingsvalget. Ikke fordi tinget synes at få en sammensætning, der gør mandaterne afgørende, men fordi valget på Færøerne normalt

”

I Danmark er det en klar fornemmelse, at færøske politikere - ret naturligt - er mere optaget af reaktionerne i Torshavn end i det danske medie- og vælgerbillede

tolkes som en begivenhed, der viser styrkeforholdene i færøsk politik. Det er for samarbejdet i Folketinget bestemt heller ikke uden betydning, om de valgte hedder Hogni Hoydal, Jóannes Eidesgaard, Edmund Joensen, Óli Breckmann eller Anfinn Kallsberg.

EIDESGAARD – en central figur

De færøske politikeres indflydelse i Folketinget svarer normalt til den indflydelse, de har i Lagtinget og færøsk politik, men det er indlysende, at der bliver lyttet mere intenst til en tidligere lagmand end til mere perifere færøske politikere. Jóannes Eidesgaard ville være en central figur i den socialdemokratiske folketingsgruppe, og som formand for partiet og med en baggrund som lagmand ikke være til at komme uden om - især ikke, når der skal drøftes de centrale spørgsmål omkring udviklingen af rigsfælles-skabet. Om han overhovedet kommer til

at bestride posten, hvis han bliver valgt, er så et andet spørgsmål, fordi man ikke kan sidde i den færøske regering og det danske folketings samtidig. Det betyder, at det er stedfortræderne, som drager til København - som da Jabobsen erstattede vicelagmand Hoydal. Ordningen er en færøsk kreation, der kan diskuteres - men jo ikke anderledes end når en dansk politiker som Søren Pind stiller op til Folketinget samtidig med, han er Venstres spidskandidat til kommunalvalget til efteråret, hvor han går efter at blive Københavns nye overborgmester - og derefter forlader Folketinget igen.

JOENSEN – netværk i Venstre

Edmund Joensen har som tidligere partiformand og lagmand også et ret betydeligt netværk i det danske folketing - især i Venstre. Også ham vil der blive lyttet til. I Folkeflokket er de to mest interessante kandidater Óli Breckmann og Alfinn Kallsberg. Breckmann har tidligere været medlem af den konservative folketingsgruppe, hvor han udgjorde et farverigt, festligt og meget talende islæt. Han kender livet på Christiansborg og de veje, han skal bruge for at skaffe

man let undervurdere. I så fald begår man en stor fejl.'

HØGNI – et kapitel for sig selv

Hogni Hoydal er et kapitel for sig. Som den dygtige taler, politiker og propagandist, han er - tilmed meget flittig - er han en politiker, der lyttes til, men republikanernes ind imellem skingre stemmeleje og den noget uforsonlige holdning støder mange danske politikere, og efter sammenbruddet i regeringssamarbejdet mellem republikanere og Folkeflokket og "systemskiftet" i Torshavn er Høydals politiske aktiekurs i Danmark faldet en hel del. Hoydal er politiker på sin egen måde - det kalder på respekt - men hans danske netværk er især koncentreret omkring de partier og personer, der ikke vil få megen indflydelse på dansk og nordisk politik de næste fire år. På den måde er han isoleret, selv om det ikke lyder sådan, når Hogni tager ordet.

MAGT OG INDFLYDELSE

Ser man på den indflydelse, færøske politikere har haft i det danske folketing gennem tiderne, har det svinget meget. Først og fremmest fordi den væsentligste kontakt foregår mellem de to landes regeringer og topembedsmænd. De væsentlige beslutninger træffes på topniveau i Statsministeriet - ikke i folketingsalen. Det betyder, at folketingsmedlemmernes rolle ikke er helt så væsentlig. Men da flere af de færøske politikere har et godt personkendskab og blandt andet gennem det nordiske samarbejde en bred gruppe af politiske kolleger at trække på, har det ofte givet de pågældende færøske politikere en større indflydelse og gennemslagskraft, end deres mandat rent faktisk berettigede til.

I Folketinget leverer de færøske politikere en rimelig arbejdsindsats - først og fremmest gennem mange spørgsmål til ministrene, og fremlæggelse af forskellige forslag. Det har dog ofte svækket billedet, at de valgte ikke mødte op, men

tydeligt, at færøske politikere - uanset partifarven - ikke bryder sig om at være tungen på vægtskålen i dansk indenrigspolitik, og i stigende grad har holdt sig væk fra interne opgør eller konfrontationer i folketingsalen, hvor deres mandat blev brugt i afgørelser, der efterfølgende kunne fremkalde kritik og debat. I Danmark er det en klar fornemmelse, at færøske politikere - ret naturligt - er mere optaget af reaktionerne i Torshavn end i det danske medie- og vælgerbillede. Til gengæld har de færøske politikere en talerstol end større udgangseffekt end Lagtinget alene ville kunne udgøre.

STØRST INDFLYDELSE

De færøske folketingsmedlemmer har gennem årene valgt forskellige tilhørsforhold til de politiske partier i Danmark. Nogle har været totalt integreret, f.eks. Johan Nielsen, der ofte optrådte som ordfører for socialdemokraterne i ikke-færøske sager. Andre er indgået i en folketingsgruppe, men har kun lejlighedsvis været til stede og fortrinsvis gjort sig gældende i færøske sammenhænge. Andre igen har valgt at stå helt uden for partierne.

Ser man på den direkte indflydelse, er der nok ingen tvivl om, at de, der er gået ind i en partigruppe - enten som helt eller nominelt integreret - har haft størst indflydelse. Politik handler også om at have kontakter, kunne skabe alliancer, få sat fokus på et problem, vinde gehør for forslag og ideer. Er man løsgænger eller står helt udenfor partigrupperne svækkes denne indflydelse. Der er ingen direkte kontakt med andre - og der er ikke andre fora end folketingsalen, hvor man kan rejse sine forslag. Bilaterale kontakter kan bruges - men er ofte for uforpligtende. Politik handler nemlig også om noget-for-noget. Og løsgængere har sjældent noget et 'betale tilbage' med. Gruppemedlemskab giver i regeringsperioder en direkte adgang til ministrene, Folketingets ledelse og andre centrale aktører.

”

Ser man på den direkte indflydelse, er der nok ingen tvivl om, at de, der er gået ind i en partigruppe - enten som totalt eller nominelt integreret - har haft størst indflydelse

sendte stedfortræderne - og det der ikke har været en klar linie i arbejdet. Heller ikke dfannelsen af Den Nordatlantiske Gruppe har ændret det billede meget. Som hovedregel vedrører indlæg i Folketinget altid Færøerne eller dansk-færøske relationer. Det er

Det siger sig selv, at man både på det formelle og de uformelle plan derved kan skabe en lydhørhed for færøske synspunkter, som det ellers var sværere at komme igennem med. Kort sagt har det været en dialog mellem partifæller - og har man haft